

CHỐNG RỬA TIỀN: CÁC VẤN ĐỀ CƠ BẢN

Phần 6: Doanh nghiệp gặp khó khăn trong kinh doanh

Các doanh nghiệp gặp khó khăn về tài chính có thể đã trở thành nạn nhân của tội phạm tài chính và cũng có thể trở thành mục tiêu của tội phạm. Sự phức tạp của những tình huống này làm gia tăng rủi ro mà kế toán viên có thể vô tình tạo điều kiện cho rửa tiền. Điều quan trọng là các kế toán viên cung cấp dịch vụ cho các doanh nghiệp gặp khó khăn phải nhận thức được — và giảm thiểu một cách hiệu quả thông qua phương pháp tiếp cận dựa trên rủi ro — các khó khăn tài chính có liên quan.

Tiền thu được từ phạm tội phát sinh trong các doanh nghiệp đang gặp khó khăn như thế nào?

Các doanh nghiệp gặp khó khăn về tài chính rất dễ bị bọn tội phạm lợi dụng do áp lực tài chính mà chủ sở hữu hoặc ban giám đốc của doanh nghiệp có thể phải đối mặt. Tội phạm có thể thuyết phục chủ doanh nghiệp cho phép đầu tư vào doanh nghiệp bằng cách sử dụng tiền thu được từ phạm tội. Tội phạm sau đó có thể nhận được các khoản thanh toán từ doanh nghiệp, các khoản thanh toán này có vẻ là thu nhập hợp pháp. Chuyển tiền thông qua doanh nghiệp theo cách này có thể che đậy dấu vết của các khoản tiền của tội phạm.

Đặc biệt, bọn tội phạm có thể tìm cách mua doanh nghiệp dựa trên tiền mặt như một phương tiện để làm sạch tiền bẩn của chúng. Sở hữu một doanh nghiệp sử dụng nhiều tiền mặt thường là mục tiêu của những kẻ rửa tiền, vì doanh nghiệp mang lại cơ hội tích hợp khối lượng lớn tiền mặt vào hệ thống tài chính. Nguy trạng số tiền thu được từ ma túy bất hợp pháp hoặc các tội phạm khác dưới dạng thu nhập thương mại của một doanh nghiệp là một trong những phương thức để đạt được sự tích hợp.

Các doanh nghiệp gặp vấn đề tài chính cũng có thể trở thành nạn nhân của hành vi gian lận của những người trong doanh nghiệp. Điều này có nghĩa là doanh nghiệp có thể chứa tiền thu được từ phạm tội. Kế toán viên chuyên nghiệp phải quan tâm đến phương pháp tiếp cận tình huống một cách thích hợp.

“Phương pháp tiếp cận dựa trên rủi ro” thực hiện như thế nào?

Kế toán viên chuyên nghiệp phải xem xét các vấn đề sau:

- Nếu liên quan đến các khoản thanh toán hoặc phân phối do công ty thực hiện, chúng sẽ được trả cho ai?
- Người sở hữu và người quản lý doanh nghiệp là ai? Liệu họ có nhận được tiền từ hoạt động kinh doanh không?
- Các hoạt động thương mại của đơn vị có phải là hoạt động có nguy cơ rửa tiền cao không? Hoặc chúng có rủi ro về thuế hoặc gian lận chiết khấu hóa đơn không?
- Doanh nghiệp, các chủ sở hữu lợi ích của doanh nghiệp hoặc địa điểm của các hoạt động giao dịch có nằm trong các khu vực pháp lý được coi là có rủi ro cao về rửa tiền không?
- Nếu một bên thứ ba đang tìm cách mua doanh nghiệp hoặc khách hàng của bạn là bên mua, có lý do thương mại rõ ràng cho việc mua lại được đề xuất không? Bên thứ ba là ai?
- Kế toán viên chuyên nghiệp có thể rút khỏi hợp đồng sau khi đã được bổ nhiệm không?

Như thường lệ, kế toán viên phải thực hiện các bước hợp lý để lập hồ sơ, tài liệu về đánh giá rủi ro.

NGHIÊN CỨU TÌNH HUỐNG

Gian lận trong doanh nghiệp

Ông Smith đã điều hành một công ty trong nhiều năm. (Omega Fueling Stations Ltd, “Omega”) sở hữu các trạm nhiên liệu và các cửa hàng tiện lợi liền kề. Hầu hết doanh số bán hàng của Omega đều dựa vào tiền mặt. Doanh số bán hàng đã giảm trong một thời gian và công việc kinh doanh đang trên đà thất bại.

Ông Smith bổ nhiệm một kế toán viên chuyên về các dịch vụ khôi phục hoạt động kinh doanh để tư vấn về các phương án tái cấu trúc của Omega. Kế toán viên tiến hành xem xét tình hình tài chính của Omega và xác định rằng tài khoản của Omega bị thiếu 50.000 đô la tiền mặt. Sau khi điều tra thêm, một nhân viên thừa nhận rằng cô ấy đã lấy tiền mặt để thanh toán các khoản nợ cá nhân do đánh bạc từ các trò chơi đánh bạc trực tuyến.

Ông Smith không muốn báo cảnh sát về nhân viên đó vì ông không tin rằng số tiền bị đánh cắp sẽ được lấy lại. Cho dù điều này, sau khi tham khảo ý kiến nội bộ và với cơ quan chuyên môn của mình, kế toán viên lập một Báo cáo hoạt động đáng ngờ nêu chi tiết về hành vi trộm cắp của nhân viên.

Đề nghị thanh toán

bằng tiền mặt

Trong bối cảnh hoạt động bình thường, trung tâm thành phố nổi tiếng Metropolis đã chật kín khách du lịch từ khắp nơi trên thế giới. Hàng chục cửa hàng lưu niệm nhỏ xếp dọc các con phố, buôn bán sầm uất các mặt hàng trang trí, quần áo may sẵn, áo thun và các đồ lặt vặt khác. Một khách hàng lâu năm của kế toán viên chuyên nghiệp sở hữu một trong những cửa hàng này và đã gây dựng sự nghiệp thành công từ đó. Sau đó vào tháng 3 năm 2020, COVID-19 đã thay đổi mọi thứ. Khách du lịch ngừng đến và công việc kinh doanh của khách hàng đi vào bế tắc. Nhiều tháng trôi qua và hy vọng phục hồi nhanh chóng không thành, tất cả các cửa hàng lưu niệm khác ở trung tâm Metropolis đều phải đối mặt với tình trạng tương tự. Kế toán viên chuyên nghiệp đã theo dõi tình hình tài chính của khách hàng ngày càng trở nên tồi tệ hơn, với việc đóng cửa doanh nghiệp được coi là con đường duy nhất.

Một ngày mùa thu năm 2020, khách hàng đang nói chuyện với một người bạn, cũng là chủ cửa hàng lưu niệm. Người bạn nói rằng anh ta đã bán cửa hàng của mình và nghỉ hưu. Khách hàng đã bị choáng váng vì điều này đã xảy ra nhanh chóng. Người bạn giải thích rằng ngày trước có người đến cửa hàng của anh ấy đề nghị mua nó với giá không tưởng, tất cả bằng tiền mặt, có hiệu lực ngay lập tức. Người bạn không thể từ chối - đề nghị quá tốt nên không thể bỏ qua. Và sau đó ít lâu, khách hàng đã được một cá nhân đại diện cho một công ty tiếp cận đưa ra lời đề nghị tiền mặt tương tự mà không quan tâm đến việc soát xét tài chính đặc biệt phục vụ mua bán doanh nghiệp.

Khách hàng đến gặp kế toán viên chuyên nghiệp để được tư vấn về việc mua bán. Kế toán viên chuyên nghiệp nhận thấy rằng công ty đưa ra đề nghị có trụ sở ở nước ngoài và rất khó xác định ai các chủ sở hữu lợi ích. Cảnh báo trước báo động đỏ trong câu chuyện của khách hàng và việc thiếu thông tin về công ty mua, kế toán viên chuyên nghiệp cho biết anh ta không thể tham gia tư vấn về việc bán doanh nghiệp của khách hàng. Kế toán viên chuyên nghiệp nộp một báo cáo các hoạt động đáng ngờ cho đơn vị tình báo tài chính địa phương.

Các báo động đỏ chính yếu

- Đang có các cuộc điều tra tội phạm hoặc hỏi tố tụng dân sự liên quan đến ban giám đốc hoặc các chủ sở hữu lợi ích của công ty.
- Đã có những báo cáo tố giác của nhân viên cho thấy đã xảy ra hành vi sai trái.
- Bên thứ ba đưa ra một đề nghị rất hào phóng để mua một doanh nghiệp đang gặp khó khăn với các hoạt động dựa trên hoàn toàn là tiền mặt.

Khi nào nên rút khỏi dịch vụ

- Bạn cho rằng bằng việc trả tiền hoặc tài sản này là bạn sẽ giúp tội phạm chuyển số tiền phạm tội thông qua tổ chức, doanh nghiệp.
- Bạn phát hiện ra hoạt động gian lận trong doanh nghiệp mà ban giám đốc hiện tại là đồng phạm.
- Bạn có thắc mắc về danh tính hoặc lý lịch thực sự của bên thứ ba là người mua doanh nghiệp.
- Trong một số trường hợp, pháp luật có thể quy định một kế toán viên chuyên nghiệp không được từ bỏ hợp đồng từ việc bổ nhiệm liên quan đến tình trạng mất khả năng thanh toán của khách hàng. Trong trường hợp này, cần phải hết sức thận trọng để thu thập được tất cả các biện pháp bảo vệ để cam kết tránh khỏi hậu quả của phạm tội rửa tiền.

Nộp báo cáo các hoạt động đáng ngờ (“SAR”)

Nếu bạn nghi ngờ rằng có thể có tiền phạm tội trong doanh nghiệp gặp khó khăn, khi đó bạn có thể báo cáo những nghi ngờ của mình cho đơn vị tình báo tài chính địa phương. Ở một số khu vực pháp lý, đây là nghĩa vụ pháp lý đối với các kế toán viên chuyên nghiệp.

HỖ TRỢ BỔ SUNG

Để nắm được hướng dẫn chung về chống rửa tiền, vui lòng xem Hướng dẫn về phương pháp dựa trên rủi ro cho nghề kế toán của FATF. Để có thêm thông tin địa phương chi tiết, bao gồm các yêu cầu của pháp luật được áp dụng, vui lòng liên hệ với tổ chức kế toán chuyên nghiệp, hội nghề nghiệp của bạn.

529 Fifth Avenue, New York 10017
www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 | @ifac | company/ifac

www.icaew.com
@icaew | company/icaew

Ấn phẩm “Chống rửa tiền, các vấn đề cơ bản: Phần 6 - Doanh nghiệp gặp khó khăn trong kinh doanh” do Liên đoàn Kế toán quốc tế xuất bản tháng 03/2021 bằng tiếng Anh, được Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam dịch sang tiếng Việt vào tháng 06/2022, và được IFAC cho phép sử dụng. Các nội dung được phê duyệt của tất cả các ấn phẩm của IFAC do IFAC phát hành là bằng ngôn ngữ tiếng Anh. IFAC không chịu trách nhiệm về tính chính xác và hoàn chỉnh của bản dịch hoặc về các hành động có thể xảy ra sau đó do kết quả của bản dịch.

Bản quyền năm 2021 nội dung tiếng Anh của ấn phẩm “Chống rửa tiền, các vấn đề cơ bản: Phần 6 - Doanh nghiệp gặp khó khăn trong kinh doanh” thuộc về IFAC. Tất cả bản quyền được đăng ký.

Bản quyền năm 2022 nội dung tiếng Việt của ấn phẩm “Chống rửa tiền, các vấn đề cơ bản: Phần 6 - Doanh nghiệp gặp khó khăn trong kinh doanh” thuộc về IFAC. Tất cả bản quyền được đăng ký.

Tiêu đề gốc: “Anti-Money Laundering, The Basics: Installment 6 - Businesses in Difficulty”

Vui lòng liên hệ Permissions@ifac.org để được sao chép, lưu trữ hoặc truyền tải hoặc các hình thức sử dụng tương tự khác của tài liệu này.